

ØKONOMI & SAMFUNN

Telefon: 37 00 37 00. Telefaks: 37 00 37 17

En av ti gårdbrukere kvinner

Kvifstillingen er kommet kort i det norske landbruket. Til tross for at odabloven har bløstift kjønne, er bare velen av ti gårdbrukere kvinner. Dette utgjør om lag 7.000 kvinnelige bønder i Norge. (E NTB)

BIOENERGI: – Avlingen blir større når vi kommer i gang med flisfyring, sier Svein Olsen på Hasnes gartneri.

FOTO: ERIK HOLAND

Satser million på flis

Svein Olsen investerer over 1 million kroner for å spare penger til oppvarming.

ØKONOMI & SAMFUNN

Erik Holand

– Strømtenen blir bare dyrere og dyrere, så jeg måtte gjøre noe, sier han.

Han driver Hasnes gartneri i Grimstad og er nå i full gang med å få bygget et anlegg til flisfyring bak drivhusene.

– I dag varmer vi opp veksthusene med olje og strøm, og det er ikke billig. Prisen nå ligger på rundt 30 lire kWh. Vi har

regnet på dette og kommet frem til at når vi til høsten starter bioenergianlegget, vil vi komme bedre ut økonomisk, sier Olsen.

– For slik som energiprisene utvikler seg nå, vil det ikke gå lang tid før vi står med uoppøstet strømpotensial. Med våre klimatiske forhold, vil slike priser bely krokan på dem for oss som dyrker grønnsaker i veksthus, mener han.

Energiskog

– Ta prisene på tomater og agurker som vi driver med. De har ikke stogt noe særlig de siste årene, mens utgiftene til oppvarming skyter i været. I stedet for å sette oss ned og klage, gjør

vi nå noe med problemet, forteller Svein Olsen.

Gartneriet ligger noen steinkast fra sjøen, og Olsen opplyser at han også vurderer å investere i et varmepumpoanlegg.

– Men vi har hatt eksperter til å regne på dette og er kommet frem til at for oss blir det billigst å fyre med flis. Dermed da som selger flis skal få dollartegn i løynene, har vi mulighet til å hogge en del søt, og bruke småskogen i anlegget. Vi har også mulighet til å plante «energiskog» på de dårligste jordstykkeene våre, slik at vi kan

styre noe av dette selv, mener han.

Gass

– Vi blir ikke så avhengig av andre leverandører. Vi kan bestemme litt mer selv når dette anlegget kommer i drift. Prisen på hele anlegget ligger i underkant av 1,8 millioner kroner. I stedet for å slippe ut CO₂ gassen, tar vi den inn i veksthusene. For når vi innholder i drivhusene, kan avlingen øke med over 20 prosent, opplyser Olsen.

– Den samme effekten får du

ved å fyre med gass. Men forskjellen er at når du bruker gass, øker du utslippene fordi du i utgangspunktet bruker av en energikilde som ligger i ro under bakken. Skogen vil uansett produsere tilsvarende den CO₂ mengden vi fyrrer opp gjennom et bioenergianlegg. Skog som står på rot og råtnet, produserer jo CO₂, presiserer han.

– Den CO₂ gassen vi bruker, går inn i naturens runde. I tillegg til høyere produksjon, regner vi med å kunne komme tidligere på markedet med produksione våre, fordi det vil lønne seg å starte produksjonen tidligere på året, forklarer Svein Olsen.

Innfører tilskuddsordninger til bønder

– Landbruks- og matdepartementet vil ha mer fart i satsingen på bioenergi. Derfor innføres nå tilskuddsordninger som skal bidra til dette, sier Roar Flatland.

Han er fylkeskogmester ved landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Aust-Agder og synes det er flont at Aust-Agder allerede er på banen.

– Gartneriene over hele landet bruker mye strøm og olje til oppvarming. Nå er det en nasjonal politikk å bruke mest mulig fornybare energikilder, og da ser en at bioenergi har et stort potensial, fordi det finnes mye ubrukt skogstykke. Nå begynner det å bli lønnsomt å gå over til bioenergi, forteller Flatland.

Han håper at tilskuddene til bønder som vil dekke sitt varmebehov i produksjon og bolig med bioenergi,

samt en ordning som skal stimulere vekstplantingen til å konvertere fra fyringsolje til biobrensel, er tilkalt som vil øke bruken av bioenergi i landbruket.

– Flere steder gror kulturlandskapet ned av stråkkritt og småskog. Vi har mer enn nok av den ressurten på Sørlandet, og den kan utnyttes til dette. Når dette i tillegg er miljøvennlig, får vi en vinn-vinn-situasjon, presiserer Flatland.

FAKTA

Bio-satsingen

- Ordningen er miljøvennlig.
- I motsetning til olje, gir ikke bioenergi utslipp av klimagassen karbondioksid.
- Hinder gjennomgang av kulturlandskapet
- Det skal gås om lag 20.000 tr i styrke til installasjon av vedkjøle og om lag 30.000 kroner til installasjon av fyrkjøle for flis.
- Til ordningen som skal stimulere vekstplantingen til å legge om fra fyringsolje til bioenergi, er det satt av snaut 3 millioner kroner i år.